

Světadíly a oceány

Afrika – rostlinstvo a živočišstvo

Autor: Mgr. Irena Doležalová

Datum (období) tvorby: únor 2012 – červen 2013

Ročník: šestý

Vzdělávací oblast: zeměpis

Anotace:

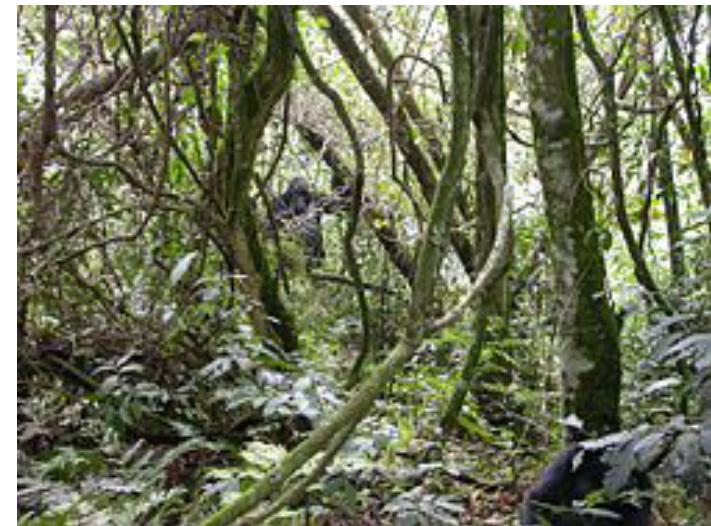
- Žáci se seznámí se základními pojmy nového předmětu - zeměpisu. Porozumí základním pojmům týkajících stavby Země, vzniku krajiny a působení vlivů na Zemi s řadou obrázků, které tyto pojmy doplňují. Tyto informace žákům pomohou získat ucelené informace a možnost dále rozvíjet jejich představivost a fantazii.
- V rámci tohoto modulu si žáci najdou odpovědi na otázky z pracovních listů a naučí se řešit různorodé úlohy, které následně mohou konfrontovat s praxí. Zároveň je v tomto modulu kladen důraz na rozvíjení samostatnosti a kreativity žáků.

57. Afrika

rostlinstvo a živočišstvo

Rostlinstvo Afriky

- ✓ je závislé na klimatických pásech
- ✓ v **rovníkovém pásu** převládají **tropické vždy zelené deštné lesy** (**velké množství rostlinných i živočišných druhů a jejich uspořádání do výškových pater**)
  - patro **bylinné a keřovité**
  - patro **střední** (stromy a popínavé rostliny - liány, orchideje, atd.)
  - patro **horní** (v tomto patře vyčnívají jednotlivé stromy nad ostatní – až 80m)

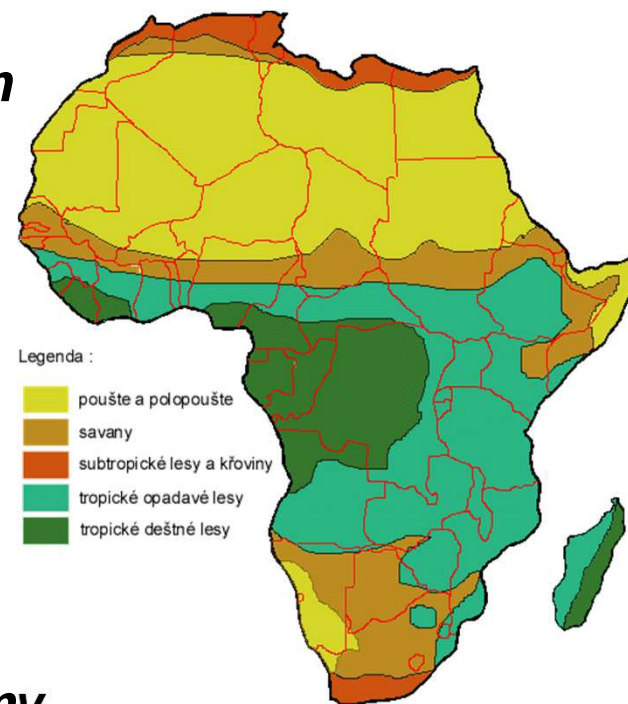
obr.1 Tropický deštný les v Africe

57. Afrika

rostlinstvo a živočišstvo

Rostlinstvo Afriky

- ✓ v **tropickém střídavě vlhkém podnebném pásu** převládají **savany** – (porosty trav a roztroušené stromy)
- ✓ savany přechází postupně do **stepí** (ve stepích nejsou stromy)
- ✓ v **suchém podnebném pásu** převládají **pouště a polopouště** (Sahara, Kalahari)
- ✓ v místech pouští, kde se na povrch dostává podzemní voda vznikají tzv. **oázy** (skupiny stromů např. datlové háje)
- ✓ v **subtropickém pásu** rostou hlavně **palmy** (datlové) a plodiny pěstované člověkem (olivovníky, citrusy, vinná réva)

obr.2 Schematická mapa přírodních krajín Afriky

Živočichové Afriky

- ✓ Tak, jak se zvětšuje počet obyvatel afrického kontinentu, **ubývá rozloha původních porostů**, kde dosud volně žijí mnohé druhy živočichů
- ✓ Člověk totiž postupně kácí lesy na palivo a půdu mění na pastviny pro domácí zvířectvo
- ✓ Ovce, hovězí dobytek a kozy spásají veškerou vegetaci, takže **se krajina mění na poušť**
- ✓ V deštných pralesích žije více druhů živočichů než kdekoliv jinde v Africe.
- ✓ V bažinách pralesa najdeme **hrošíka zakrslého**
- ✓ Ve spleti nízkých větví a lián se pohybují rodiny **goril a šimpanzů**.
- ✓ Nádherná květů, listů a plodů se mísí s **pestrými barvami ptáků**.

57. Afrika

rostlinstvo a živočišstvo

obr.3 Gorila nížinná

57. Afrika

rostlinstvo a živočišstvo

Živočichové Afriky

- ✓ velkou část Afriky pokrývají **travnaté savany**
- ✓ ve velkých stádech se zde pase mnoho druhů **antilop**
- ✓ za potravou táhnou spolu s **buvolem africkým a zebrou**
- ✓ řídce rostoucí trnité stromy jsou domovem **kočkodana**
- ✓ na stromech si také stavějí svá zvláštní uzavřená hnízda **snovači**
- ✓ zemní skrýše si buduje **hrabáč kapský a prase bradavičnaté**

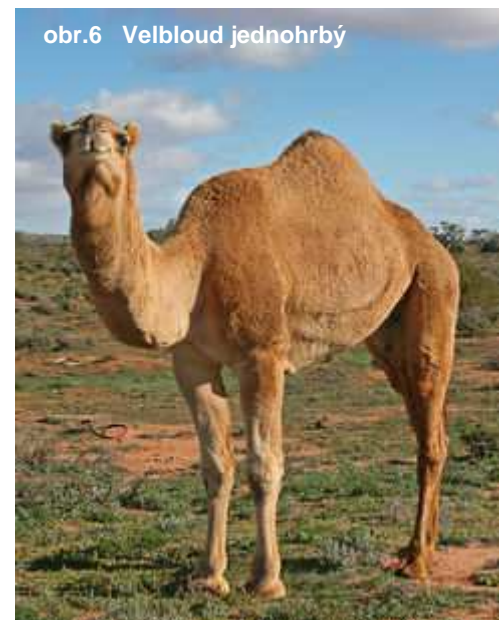

57. Afrika

Živočichové Afriky

rostlinstvo a živočišstvo

- ✓ *pouště jsou velmi suché a živočichové, kteří zde žijí, jsou dobře přizpůsobeni těmto extrémním podmínkám.*
- ✓ *mezi největší původní savce patří **přímorožec arabský a velbloud jednohrbý***
- ✓ *pouštní liška **fenek**, **šakal** a **zmije útočná (nejjedovatější had Afriky)** se živí pouštními hlodavci*
- ✓ *na okraji pouště žijí v norách **veverky**, které jsou kořistí **dravých ptáků***
- ✓ *v řekách a bažinách najdeme **hrocha**, **krokodýla nilského** a **sladkovodní ryby** zvané vrubozubci*
- ✓ *v mělké vodě velkých afrických jezer se brodí hejna **plameňáků růžových***

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OP ŽL
ŽELÁTOVSKÁ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

57. Afrika

rostlinstvo a živočišstvo

Shrnutí učiva

- ✓ je závislé na klimatických pásech
- ✓ v rovníkovém pásu převládají tropické vždy zelené deštné lesy
- ✓ v tropickém střídavě vlhkém podnebném pásu převládají savany (porosty trav a roztroušené stromy)
- ✓ v suchém podnebném pásu převládají pouště a polopouště
- ✓ v místech pouští, kde se napovrch dostává podzemní voda, vznikají tzv. oázy (skupiny stromů např. datlové háje)
- ✓ v deštných pralesích žije více druhů živočichů než kdekoliv jinde v Africe
- ✓ mezi největší původní savce patří přímorožec arabský a velbloud jednohrbý
- ✓ ve velkých stádech se zde pase mnoho druhů antilop, buvolů afričtí a zebry

Seznam použité literatury a obrázků

- Šárka Brychtová, Josef Brinke, Josef Herink: **Planeta Země** - zeměpis pro 6-7 ročník ZŠ. Nakladatelství Fortuna, 1995,1997. ISBN 80-7168-475-9.
  - obr.2/str.134;
- Jaromír Demek, Stanislav Horník, Eduard Hofmann, Josef Janás, Lenka Hradilová Jiří Kovařík: **Zeměpis 6**, SPN – pedagogické nakladatelství,a.s.,2007. ISBN 978-80-7235-362-0
- Petr Lorenc: **Živá planeta** - Úvod do zeměpisu pro 6.ročník. Nakladatelství MOBY DICK, s.r.o. dotisk 1.vydání Praha 2000. ISBN 80-9022223-1-5
- Helena Holovská, Radek Pavlů a kolektiv: Zeměpis pro 6. ročník ZŠ, **Vesmír/Mapa**. Nakladatelství Alter, s.r.o. Všeň, Vydání první 1998. kód 092901
  - obr.1,http://cs.wikipedia.org/wiki/konžský_deštný_prales
  - obr.3,<http://cs.wikipedia.org/wiki/soubor:bristol.zoo.western.lowland.gorilla>
  - obr.4,<http://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id128261.impala>
  - obr.5,http://www.obrazky.cz/detail?q=zebra_africká
  - obr.6,<http://cs.wikipedia.org/wiki/velbloud-jednohrbý>
  - obr.7,http://www.nature-photo.com/fotografie-krokodýl_nilský